

צינון בסככות רפת בית זרע

יוסי מלול - משק הבקר
hmb-malul@icba.org.il

ככנס המדעי האחרון עלה נושא הערפול לזיון רחב באולם ההרצאות וגם במסדרונות ובחדר האוכל. המחסור במים, עלויות החשמל ובעיות איכות הסביבה מחייבות חשיבה נוספת, מעבר להישגים המופלאים של הרפת הישראלית בצינון ישיר של הפרה בחצר ובאבוס. רפת בית זרע חלוצה בנושא צינון פרות באמצעות ערפול בלחץ גבוה בסככות. לפניכם ההתרשמות האישית מהצינון ברפת באמצע יולי האחרון

גדולה של הרפורמה, עם כל המתבקש ממנה - גובה, רוחב ומאצרות גדולות בקצה הסככה. ממשק צינון הפרות בקיץ בבית זרע משלב מספר אמצעים שמשלימים הדדית ומספקים את צרכיה המגוונים של הפרה: צינון בחצר ההמתנה לפני החליבה, הבאת הפרות לצינון בין החליבות באופן מדורג על פני חודשי החום - תחילה אחר הצהריים, ביולי מוסיפים צינון בוקר ובאמצע אוגוסט מצננים גם בלילה. לאורך כל היום יש גם ערפול בלחץ גבוה בסככה, שנותן הרגשה נעימה מאוד לפרה שרובצת באווירה נעימה עד מאוד, גם בשעות הקשות של היום.

מערכת הערפול

מערכת הערפול מורכבת משלושה חלקים:

1. 2 פסים של מתזי ערפול בלחץ גבוה, מעל האבוס ובקצה מדרג האכילה, לפני המרבץ. מתזים אלה מוציאים אדי מים שמתפזרים בחלל ואינם מגיעים למרבץ או למדרכים.

מק הירדן, אמצע חודש יולי, חם מאוד, חם מדי. רפת בית זרע, בחוף חם ומעיק, רפתנים עוסקים בעבודות שגרה והפרות נמצאות בתהליך צינון, אוורור ו"מיזוג" מתמיד. הפרות בסככות נראות רגועות למדי, רובצות בנחת על המרבץ המתוחח ומעלות גרה.

צינון בחצר ההמתנה לפני החליבה, הבאת הפרות לצינון בין החליבות באופן מדורג על פני חודשי החום - תחילה אחר הצהריים, ביולי מוסיפים צינון בוקר ובאמצע אוגוסט מצננים גם בלילה

המודעות ברפת לחשיבות צינון הפרות גבוהה מאוד, כי ממשק החזקת הפרות בקיץ משפיע על ביצועי הפרה בעונה החמה וגם לאורך כל השנה. הסככות ברפת משלבות מבנים ישנים שבוצעה בהם התאמה ולידן סככה

שתי שורות של מתזים בצנרת קשיחה וערפול בלחץ גבוה

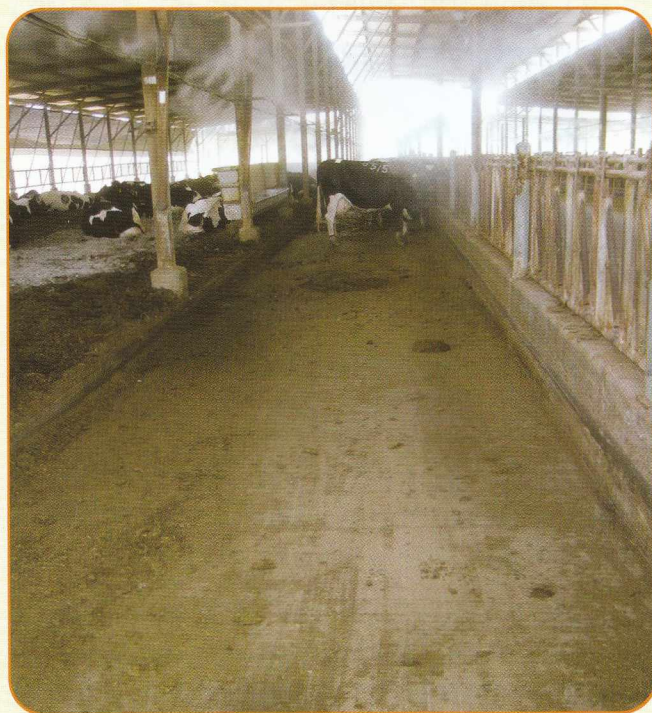
סככה מתוחחת ופרות רגועות בסככה סגורה

שלושה מאווררי "הליקופטר" שמסחררים את האוויר בשקט

וילון חיצוני לאחר הורדה מלאה עם מנוע קטן ושרשרת

המדרג יבש להפליא

הפרות נראות רגועות ומעלות גרה בנחת

2. שלושה מאווררים במרכז הסככה, מעל לשולחן ההאבסה, עם מוטות כנפיים גדולה שמסחררים את כל האוויר בסככה ועובדים בשקט מופלא.

טבלה 1 - דוח קיץ-חורף של רפת בית זרע בעמק הירדן, בהשוואה למשקי עמק הירדן ובית שאן, שנת 2008

שם משק	בית זרע	אזור
אזור גאוגרפי	עמק הירדן ובית שאן	
סוג יישוב	קיבוץ	קיבוץ
גודל תנובה	בינוני	בינוני
חלב קיץ/חורף - יחס	0.97	0.94 (0.03)
תנובת קיץ יומית	37.60	35.41 (2.04)
חמ"מ קיץ/חורף - יחס	0.95	0.92 (0.02)
חלב/חמ"מ - יחס	0.98	0.98
שומן קיץ/חורף - יחס	0.99	0.98 (0.04)
חלבון קיץ/חורף - יחס	0.96	0.97 (0.02)
סומטים - קיץ/חורף - יחס	1.37	1.12 (0.22)
התעברות - אחוז חורף	0.51	0.41 (0.05)
התעברות - אחוז קיץ	0.25	0.2 (0.07)
התעברות - חורף-קיץ	26.60	20.97 (7.76)
תנובת שיא - יחס	0.92	0.92 (0.04)

3. וילון צד שנסגר בהדרגה במשך הבוקר ויוצר מבנה כמעט סגור (פתוח בצד הרוחב של הסככה). הווילון בנוי מרשת, מופעל ידנית על ידי מנוע ושרשרת הנעה וכך נשמרת הקרירות בתוך הסככה. לו היה עוד קצת כסף, היו סוגרים גם את רוב הרוחב וכך מונעים מהרוחות לפזר את כל האדים.

במשך היום מצננים בכל החזיתות ובערב משאירים הכול פתוח לבריזה הטבעית - אלה התנאים בעמק הירדן החם.

התוצאות

בבית זרע זה עובד יפה, האווירה בתוך הסככה נעימה מאוד, הפרות רובצות בנחת ומעלות גרה, הסביבה מאוד רגועה, רק רעש משאבות הערפול מפר את השלווה. התוצאות המקצועיות מרשימות הן בחלב והן בשיעור ההתעברות.

המרבץ יבש ומדרג האכילה יבש באופן חריג וללא כל רטיבות

חצר ההמתנה עם מאווררים גדולים וקטנים וגם עם שתי שקתות לשתייה

בבית זרע זה עובד יפה, האווירה בתוך הסככה נעימה מאוד, הפרות רובצות בנחת ומעלות גרה, הסביבה מאוד רגועה, רק רעש משאבות הערפול מפר את השלווה. התוצאות המקצועיות מרשימות הן בחלב והן בשיעור ההתעברות.

המרבץ יבש ומזרן האכילה יבש באופן חריג וללא כל רטיבות

החיסכון הכולל בחשמל מגיע ל-30% לערך, העלויות של המאווררים ורשת הצל, הן סבירות ואפשריות וחשבון עלות-תועלת נראה על פניו כלכלי. הנושא לא נבדק לפרטיו ולכן מתחייבת זהירות. בהתחשב במיקום המיוחד של הרפת והקיבוץ, אלו תוצאות יפות עד מאוד.

טבלה 2 - נתוני בית זרע בסיכום ספר העדר 2008

מקום ב"ליגת החלב"	59 (מתוך 162)
תנובת חמ"מ - ק"ג	12,309
תנובת חלב - ק"ג	12,100
שומן - אחוז	3,62
חלבון - אחוז	3,19
סט"ס - באלפים	227

התוצאות של בית זרע טובות יותר מממוצע רפתות עמק הירדן ובית שאן, בחלב וגם בשיעור ההתעברות.

כל הנאמר על המערכת, נכון לתנאי בית זרע. הנושא לא נחקר דיו ויש מקום להמשיך ולהעמיק בחיבור של צינור מאולץ בחצר ההמתנה, מספר פעמים ביום, וערפול סביבתי בתוך הסככה.

■ כאשר ייכנסו משקים נוספים, יצטבר גם ניסיון מעשי.

האפ"ש מייבש מרבצים רטובים כל השנה!

**שנת בריאות
שגשוג ושלום**

אפר פצלי שמו
הוא הפתרון האידיאלי

כשהמרבץ יבש:

- ✓ העטינים נקיים והפרות נקיות
- ✓ פחות תאים סומטיים בחלב
- ✓ פחות דלקות עטין
- ✓ פחות זבל לפינוי

נפיר אינר/אוס בז"ל

התקשרו לחנה ותקבלו את השרות המסור והמהיר
עומדים לשירותכם ומחכים להזמנה ראשונה או חוזרת

טל. 08-6234276/7 נייד: 057-7790381 פקס. 08-6209581 חנה